

**ZAKLJUČCI SA ZNANSTVENO-STRUČNOG SKUPA
PROŠIRENJE EKOLOŠKE MREŽE NATURA 2000 NA MORSKA PODRUČJA
(SJEVEROZAPADNA OBALA OTOKA KRKA, RIJEČKI ZALJEV) S CILJEM OČUVANJA
STANIŠTA PLEMENITE PERISKE *PINNA NOBILIS*, LINNEAUS, 1758.**

Na znanstveno-stručnom skupu održanom u gradu Krku i uz podršku predsjednika RH, dana 11. rujna 2020. sudjelovali su znanstvenici iz institucija i sveučilišta u Hrvatskoj uključeni u istraživanja, praćenja i *ex situ* očuvanje plemenite periske *Pinna nobilis* u Jadranskom moru. Osnovom izlaganja i zajedničke rasprave doneseni su sljedeći zaključci:

- Trenutno činjenično stanje i brzina napredovanja zaraze unutar populacija strogo zaštićene vrste, plemenite periske *Pinna nobilis*, Linnaeus 1758 u Jadranskom moru uzrokovane parazitom *Haplosporidiumm pinnae*, bakterijom roda *Mycobacterium* i mogućim drugim uzročnicima traži hitne mjere postupanja na svim razinama od odlučivanja do dodatnih ulaganja u znanstvena istraživanja i proširenje kapaciteta očuvanja u kontroliranim uvjetima.
- U Jadranskom moru populacije periske su zaražene i broje se posljednji živi primjerci ove vrste. Strogo zaštićenoj vrsti *Pinna nobilis* prijeti izumiranje. Ova vrsta nalazi se od 2019.g. na crvenoj listi IUCN-a kao kritično ugrožena vrsta.
- Moguće mjere zaštite i očuvanja propisane važećom zakonskom regulativom u prirodnom okolišu nisu primjenjive zbog dužine trajanja potrebnih istraživanja i protokola u zakonskoj regulativi.
- Jedine raspoložive i učinkovite mjere očuvanja plemenite periske su zakonski legitimni nalozi resornog Ministarstva te ovlaštenje nekolicine

stručnjaka za izdvajanjem još živih primjeraka iz *in situ* u *ex situ* kontrolirane uvjete, izvan redovnih protokola.

- Protokol postupanja kod izdvajanja plemenite periske iz prirodnog okoliša u kontrolirane uvjete treba definirati osnovom iskustava Aquariuma Pula, jedine ustanove koja je poduzela mjere *ex situ* zaštite u Hrvatskoj i uspjela očuvati tridesetak živih zaraženih primjeraka i petnaestak živih zdravih jedinki u kontroliranim uvjetima.
- Osnovom ograničenih kapaciteta karantenskog uzgoja periske u Hrvatskoj potrebno je osposobiti nekoliko centara uzduž jadranske obale za moguć prihvati i kontrolirani uzgoj periske. Predlaže se da institucije koje raspolažu infrastrukturom za uzgoj morskih organizama jedan dio prostora namjene očuvanju i uzgoju plemenite periske (npr. poduzeće Cro-maris koje je načelno izrazilo spremnost za suradnju u tom smislu)
- Za hitne mjere očuvanja potrebno je osigurati financijske potpore na nacionalnoj i europskoj razini te o svim mjerama hitno informirati EU.
- Također se predlaže da se u očuvanje opstanka plemenite periske uključe i znanstvene institucije koje raspolažu potrebnom opremom i tehnologijom za daljnja znanstvena istraživanja i trajno pohranjivanje gameta.
- Osnovom rasprave razrađen je prijedlog mjera zaštite plemenite periske koji treba uputiti Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, a javnim apelom prema Vladi RH tražiti hitne mjere postupanja za spas ove vrste od interesa za EU i RH.

Sudionici Skupa:

Izv. prof. dr. sc. Tatjana Bakran-Petricioli, Biološki odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Doc. dr. sc. Tomislav Šarić, Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Zadru

Dr. sc. Andrej Jaklin, viši znanstveni suradnik, Centar za istraživanje mora Rovinj, Institut Ruđer Bošković Zagreb

Dr. sc. Valter Kožul, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, Institut za more i priobalje Sveučilišta u Dubrovniku

Neven Iveša, dipl.ing.biol., Odjel za prirodne i zdravstvene studije Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Prof. dr. sc. Dario Đerđa, Katedra za upravno pravo, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

Želimir Gržančić, dipl.iur., Katedra za upravno pravo, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

Milvana Arko-Pijevac, dipl.ing.biol., Prirodoslovni muzej Rijeka